

■ ПАМ'ЯТІ ПОБРАТИМІВ

Рясний «Град»
на світанку

СТОР. 6

■ ІСТОРИЧНА ПРАВДА

«Нації вмирають
не від інфаркту...»

СТОР. 7

■ ЗМАГАННЯ

Сильні духом,
міцні тілом!

СТОР. 8

ГАЗЕТА ДЕРЖАВНОЇ ПРИКОРДОННОЇ СЛУЖБИ УКРАЇНИ

№ 26 (5615)
13 ЛИПНЯ 2018 РОКУ

ПРИКОРДОННИК України

ЗАСНОВАНА У 1943 РОЦІ

Темний ліс

ВИНИЩЕННЯ ЛІСУ В УКРАЇНІ НАБУЛО МАСШТАБІВ ЕКОЛОГІЧНОГО ЛІХА. СЬОГОДНІ МАСОВА ВИРУБКА ВІДБУВАЄТЬСЯ ПО ВСІЙ КРАЇНІ. ОСНОВНА ПРИЧИНА – ВИСОКИЙ ПОПИТ НА УКРАЇНСЬКУ ДЕРЕВИНУ ЗА КОРДОНОМ. ПОПРИ ДЕСЯТИРІЧНИЙ МОРАТОРІЙ НА ЕКСПОРТ НЕОБРОБЛЕНОЇ ДЕРЕВИНИ, ЩО ОФІЦІЙНО ДІЄ В ДЕРЖАВІ З ОСЕНІ 2016 РОКУ, У ЗЕЛЕНИХ ЗОНАХ РЕГУЛЯРНО ВИРУБУЮТЬ І ЗБУВАЮТЬ КРУГЛЯК. ІЗ ЦЬОГО ЧАСУ ПРИКОРДОННИКИ ВИЯВИЛИ ЧИМАЛО НЕЗАКОННИХ ВИРУБОК ТА ФАКТІВ НЕЗАКОННОГО ПЕРЕВЕЗЕННЯ ЛІСУ. АБИ ПРОТИСТОЯТИ КОНТРАБАНДІ ДЕРЕВИНИ ЗА КОРДОН, ПРАВООХОРОНЦІ КООРДИНУЮТЬ ЗУСИЛЛЯ, АЛЕ НЕ ЗАВЖДИ ЦЕ ДАЄ РЕЗУЛЬТАТ. ЧОМУ, СПРОБУЄМО РОЗІБРАТИСЯ ДАЛІ.

ПРОДОВЖЕННЯ СТОР. 4-5

КОРДОН ЗА ТИЖДЕНЬ

2,255 МЛН осіб

оформлено встановленим порядком

283 особи

затримано за незаконне перетинання кордону, зокрема 16 незаконних мігрантів

затримано товарів і вантажів, які незаконно переміщувалися через державний кордон, на суму понад

3,398 МЛН грн

■ КОРОТКО
ПРО ГОЛОВНЕДІТЯМ СПРОСТИЛИ
ПЕРЕТИН КОРДОНУ

Днями Уряд підтримав певні зміни щодо спрощення процедури виїзду за кордон окремих категорій громадян України, які не досягли 16-річного віку. Пропозиції опрацьовувалися експертами Адміністрації Держприкордонслужби відповідно до вимог Закону України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо документів, що підтверджують громадянство України, посвідчують особу чи її спеціальний статус, спрямованих на лібералізацію Європейським Союзом візового режиму для України». Відтепер спрощено вимоги щодо виїзду за кордон дітей у разі їхньої самостійної подорожі літаками. Зокрема змінами батькам надається право доручати супровід дітей, які подорожуватимуть повітряним транспортом, членам екіпажу літаків відповідно до вимог Міжнародної організації цивільної авіації. Крім того, уточнено термін дії проїзного документа дитини. Так, громадяни України, які не досягли 16-річного віку, можуть виїжджати за кордон до закінчення терміну дії їхнього проїзного документа. Тобто він чинний протягом строку, на який він виданий державним органом. На окрему увагу заслугове приведення у відповідність до європейського законодавства перетинання кордону дітьми, народжених за межами України. Тепер для перетину держрубежу цієї категорією неповнолітніх громадян України, які прямують у супроводі одиної матері, достатньо мати паспортний документ і свідоцтво про народження, видане компетентними органами іноземної держави, що не містить відомостей про батька дитини та завірене встановленим порядком.

Василь ДРОЗДОВ

ЄС ПОСИЛЮЄ
ВЛАСНІ КОРДОНИ

– Виходячи з пропозицій Комісії, до 2020 року ми відправимо 10 тисяч прикордонників Європейського союзу на зовнішні кордони об'єднання. Це важливе рішення Європейської ради. Спочатку вважалося, що нам доведеться робити це до 2027 року. Тепер ми говоримо про 2020 рік, – йдеться в заяві Європейської Ради. Голова Єврокомісії Жан-Клод Юнкер, коментуючи це рішення, заявив, що права прикордонників також необхідно розширити, дозволивши їм робити активні кроки. «Ці прикордонники повинні мати можливість діяти також в третій країні, хоча і завжди з дозволу цих країн», – уточнив глава Єврокомісії. За його словами, необхідно також домовлятися з країнами Північної Африки у аспекті створення в них центрів з прийому мігрантів, щоб уникати будь-якого повернення до неокolonіальної поведінки, зазначивши, що під час саміту ЄС відбулося обговорення цього питання. Крім того, Голова Європейської комісії також нагадав, що країни ЄС домовилися внести не менше 500 млн євро в цільовий фонд для Африки і привітав рішення ЄС виділити 3 млрд євро для боротьби з міграційною кризою.

Сергій ПОЛЩУК

■ МІГРАЦІЯ

АКЦЕНТ НА УПЕРЕДЖЕННІ

ВЖЕ НЕЗАБАРЯМ УКРАЇНА МОЖЕ ЗІТКНУТИСЯ З ПРОБЛЕМОЮ РІЗКОГО ЗБІЛЬШЕННЯ КІЬКОСТІ НЕЗАКОННИХ МІГРАНТІВ, ЯКІ БУДУТЬ НАМАГАТИСЯ ПОТРАПИТИ ДО НАШОЇ ДЕРЖАВИ У БУДЬ-ЯКИЙ ЗАКОННИЙ, ЧИ НІ СПОСІБ.

Голова Держприкордонслужби Петро Цигикал відмітив, що така ситуація прогнозується виходячи з посилення питання протидії незаконній міграції країнами ЄС. Ці потоки можуть переорієнтуватися на інші напрямки, в тому числі й до України.

– Сьогодні ми вже спостерігаємо збільшення кількості незакон-

них мігрантів на каналах легального в'їзду. Це, коли потенційні незаконні мігранти, опираючись на підтримку діаспор, офіційно видані документи та інші умовно законні шляхи намагаються потрапити до України, щоб лишитися тут нелегально чи далі незаконно перетнути кордон ЄС, – зазначив генерал-полковник Петро Цигикал.

■ УГОДА

ВЖЕ БІЛЬШЕ РОКУ ГРОМАДЯНИ УКРАЇНИ КОРИСТУЮТЬСЯ БЕЗВІЗОВИМИ ПОЇЗДКАМИ ДО КРАЇН ЄВРОПЕЙСЬКОГО СОЮЗУ. ДЛЯ ЦЬОГО НЕОБХІДНО МАТИ ЛИШЕ БІОМЕТРИЧНИЙ ПАСПОРТ І, ЗА НЕОБХІДНОСТІ, ПІД ЧАС ПЕРЕТИНУ КОРДОНУ ПІДТВЕРДИТИ МЕТУ СВОЄЇ ПОДОРОЖІ. АНАЛІЗ ТРАФІКУ УКРАЇНЦІВ ДО КРАЇН ЄС СВДЧИТЬ, ЩО БЕЗВІЗОВИЙ РЕЖИМ ВІДКРИВ НОВІ МОЖЛИВОСТІ Й ПОСПРИЯВ ЗБІЛЬШЕННЮ КІЬКОСТІ ПОЇЗДОК.

Так, від початку дії безвізу по кінець червня цього року відбулося понад 21 мільйон перетинів кордону ЄС громадянами України, що на 12% більше ніж за попередній аналогічний період.

Крім того, починаючи з перших днів червня цього року, спостерігається стрімке зростання кількості українців, які віддають перевагу безвізовим поїздкам та слідує до країн ЄС виключно з біометричними паспортами без будь-яких відміток. Сприяє цьому туристичний сезон та закінчення в паспортах старого зразка терміну дії раніше оформлених віз.

БЕЗВІЗ У ТРЕНДІ

Тільки у червні цього року зафіксовано 221 тисяча поїздок українців за безвізом, а це в 2,3 рази більше ніж за перші 30 днів безвізу, коли статистика становила майже 96 тисяч осіб. Нині кількість громадян, перетинаючих кордон за біометричними паспортами в середньому становить від 9 до 12 тисяч за добу.

Нагадаємо, що зі свого боку Державна прикордонна служба України протягом 2015-2017 років виконала всі

Зокрема, за 6 місяців цього року в Україну не пропущено більше двох тисяч потенційних незаконних мігрантів, тоді як у 2017 році кількість іноземців цієї категорії становила 1600 осіб. Крім того, співробітники Держприкордонслужби у 2018 році за незаконний перетин кордону затримали майже 420 «мандрівників» (протягом 6 місяців 2017 року – 320), ще понад одну тисячу викрили на порушенні правил перебування в Україні (за 6 місяців 2017 року – 810).

Аби не допустити загострення даної проблеми очільник прикордонного відомства озвучив декілька пріоритетних напрямків.

– По-перше, потрібно посилювати міграційне законодавство та криміналізувати відповідальність за незаконне перетинання державного кордону. По-друге, правоохоронним органами потрібно детально відпрацювати аспекти взаємодії щодо упередження потрапляння незаконних мігрантів до нашої країни та посилювати інженерне облаштування кордону. Це – комплексне питання, яке стосується усіх учасників сектору Національної безпеки та оборони, – підкреслив Петро Цигикал. ■

Марина МАРКЕВИЧ

визначені завдання Планом лібералізації візового режиму з ЄС. Зокрема, майже 160 пунктів пропуску обладнано засобами біометричного контролю та підключено до баз даних Інтерполу. Такі сучасні технічні засоби дозволяють прикордонникам автоматично перевіряти всі типи біометричних документів. ■

Андрій ДЕМЧЕНКО

■ ПРОФЕСІОНАЛИ

РОЗПІЗНАТИ І ВРЯТУВАТИ

ВЖЕ ТРЕТІЙ РІК ПОСПІЛЬ СПІВРОБІТНИКИ ДЕРЖАВНОЇ ПРИКОРДОННОЇ СЛУЖБИ УКРАЇНИ БЕРУТЬ УЧАСТЬ У МІЖВІДОМЧОМУ ДИСТАНЦІЙНОМУ КУРСІ НАВЧАННЯ «ПРОТИДІЯ ТОРГІВЛІ ЛЮДЬМИ: ІНТЕРАКТИВНИЙ НАВЧАЛЬНИЙ КУРС ДЛЯ ПРАЦІВНИКІВ ПРАВООХОРОННИХ ОРГАНІВ».

Один з інтерактивних курсів організований Представництвом Міжнародної організації з міграції в Україні за підтримки Міністерства закордонних справ Королівства Норвегії. Окрім прикордонників до занять щодо протидії

торгівлі людьми долучалися слідчі та оперативні співробітники Національної поліції та прокурори з різних регіонів нашої країни. Навчання було спрямоване на удосконалення юридичних знань правоохоронців, поглиблення розуміння специфіки цього тяжкого

злочину, який супроводжується грубим порушенням прав людини і вимагає від системи кримінального правосуддя не лише покарання винних, але й відновлення прав людини, яка постраждала.

У ході вивчення матеріалів та виконання практичних завдань 16 прикордонників отримали знання з правових аспектів, а саме: визначення злочину торгівлі людьми, повноважень правоохоронних органів та механізмів їх реалізації на всіх етапах процесуальних дій, виявлення та ідентифікації потерпілих під час здійснення прикордонного контролю тощо.

В Одесі під час завершального семінару, відбулось підбиття підсумків дистанційного навчання. В урочистій обстановці слухачі отримали сертифікати про успішне закінчення курсу. ■

Костянтин КІЗИМ

У ЧЕРНІГІВСЬКОМУ ПРИКОРДОННОМУ ЗАГОНІ ПРОВЕДЕНО ЧЕРГОВИЙ ЕТАП ПІДГОТОВКИ ОФІЦЕРІВ-ЕКСПЕРТІВ З ОЦІНЮВАННЯ ПІДРОЗДІЛІВ ЗА ШЕНГЕНСЬКОЮ СИСТЕМОЮ В РАМКАХ МІЖНАРОДНОГО ПРОЕКТУ TWINNING.

■ ВИШКІЛ

КРИЗЬ ВОГОНЬ І ВОДУ

У ГОЛОВНОМУ ЦЕНТРІ ПІДГОТОВКИ ОСОБОВОГО СКЛАДУ ІМЕНІ ГЕНЕРАЛ-МАЙОРА І. МОМОТА ВІДБУВСЯ ЧЕРГОВИЙ ВИПУСК ВІЙСЬКОВОСЛУЖБОВЦІВ-ПРИКОРДОННИКІВ, ЯКІ ПРОЙШЛИ КОНКУРСНИЙ ВІДБІР ДО ЛАВ 10 ОКРЕМОГО ЗАГОНУ ОПЕРАТИВНОГО РЕАГУВАННЯ «ДОЗОР».

Близько 70 військовослужбовців Держприкордонслужби з усіх куточків України виявили бажання перевірити себе на міцність та пройти складні випробування на шляху до елітного спецзагону. Але лише третині найвитриваліших кандидатів вдалось подолати місячний курс стресових та фізичних навантажень.

■ ТРЕНІНГ

ШЕНГЕНСЬКІ СТАНДАРТИ

Тренінг проводився за участю досвідчених європейських експертів та офіцерів Держприкордонслужби, які вже пройшли аналогічне навчання у квітні поточного року.

Загальною метою даних заходів є підготовка висококваліфікованих фахівців для перевірок органів та підрозділів охорони державного кордону за шенгенською системою, яка відрізняється від існуючої в Держприкордонслужбі. Наші офіцери практично оцінили діяльність підрозділів за шенгенською системою під час виявлення підроблених документів чи викрадених автомобілів, професіоналізм та навченість персоналу, його здатність реагувати на різноманітні ситуації.

За результатами тренінгу ще дванадцять офіцерів з різних регіональних управлінь, Національної академії та Адміністрації Держприкордонслужби отримали кваліфікаційні сертифікати. Реалізація набутого досвіду підвищить стан безпеки кордону та створить сприятливі умови для подорожуючих і законної транскордонної діяльності. Адже завданням нового оцінювання є пошук слабких місць в системі охорони державного кордону, насамперед в підготовці персоналу, матеріально-технічному забезпеченні, відповідності інфраструктури для якісного виконання завдань та опрацювання рекомендацій для ефективності охорони кордонів і пропуску осіб та транспортних засобів. ■

Віктор ВИРВА

– «ДОЗОР» це орган охорони державного кордону нової формації. Його бійці мають найвищий рівень всебічної підготовки для виконання важких і специфічних завдань. Лише фізично витривалі та психологічно стійкі військовослужбовці можуть претендувати на службу в підрозділі, – зазначив перший заступник начальника загону

– начальник штабу Вадим Закладний під час вручення сертифікатів про проходження курсу.

Всі прикордонники, які проявили витримку, силу волі та успішно пройшли випробування невдовзі стануть гідним поповненням «ДОЗОРУ». ■

Андрій ПОЛІЩУК

■ ГАРЯЧІ БУДНІ

50 ВІДТІНКІВ ЖОВТОГО

Офіцери оперативних підрозділів Північного регіонального управління спільно зі співробітниками СБУ у Рівненській області на території Дубровицького району провели комплекс заходів, спрямованих на протидію незаконній скупці, обробці та збуту бурштину. Загалом за результатами проведених спільних слідчих та розшукових дій в рамках досудового розслідування за ст. 364 Кримінального кодексу України, правоохоронці здійснили низку обшуків у приватних помешканнях та транспортних засобах підозрюваних осіб. Під час обшуків вилучено понад 50 кг сонячного каміння, знаряддя видобутку та верстати для його обробки. Попередня сума оцінки вилучених товарів становить 2,3 мільйони гривень. На цей час триває досудове розслідування.

Марина МАРКЕВИЧ

ІРАНСЬКІ «МАНДРІВНИКИ»

На Львівщині співробітники Держприкордонслужби затримали групу незаконних мігрантів з Іраку, які планували перетнути кордон з Польщею. Викриті наміри порушників вдалось у ході реалізації інформації, яку завчасно отримали оперативні співробітники прикордонного відомства. На місці ймовірного незаконного перетину кордону виїхала група швидкого реагування. Невдовзі охоронці рубежу зафіксували рух групи осіб, які прямували в напрямку Польщі. «Мандрівників» затримали та доставили у відділ прикордонної служби Рава-Руська для подальшого з'ясування усіх обставин та проведення фільтраційно-перевірочних заходів. Як з'ясувалось, усі правопорушники є громадянами Іраку. Серед них знаходилися два чоловіки, три жінки та троє дітей.

Людмила ТКАЧЕНКО

«НА ТІ Ж ГРАБЛІ»

Охоронці рубежів продовжують активно співпрацювати з європейськими правоохоронними органами для протидії транскордонній злочинності. Міжнародна взаємодія відбувається в тому числі через представництво EUROPOL. Зокрема, в минулому місяці повідомлялося про викриття спільно із правоохоронцями Греції та Італії групи українців, які займалися переправленням незаконних мігрантів. В черговий раз, отримавши інформацію про можливу участь громадян України в незаконних діях по переміщенню мігрантів морським шляхом оперативні співробітники Азово-Чорноморського регіонального управління відразу попередили європейських колег. Як результат, в районі порту Кротоне італійські правоохоронці виявили яхту з біженцями. На борту судна знаходилися 71 громадянин, у тому числі 8 жінок та 15 дітей, яких переправляли з Туреччини. Схема переправлення не змінилася. Плавзасіб, як і минулого разу, був під прапором Німеччини, хоча реально виходив з порту Миколаївщини під прапором України. Наразі відповідними органами ЄС проводяться слідчі дії.

Андрій ДЕМЧЕНКО

ПРОДОВЖЕННЯ. ПОЧАТОК СТОР. 1

Україна посідає дев'яте місце в Європі за площею лісів, шосте місце за запасами деревини та лише 35-те місце у Європі за рівнем лісистості. І хоча ліси ростуть майже на 16% території нашої держави, цей показник на 3,9% нижче за оптимальний, і він стрімко знижується через масштаби вирубок. При тому, що половина лісів України – штучно створені, а отже потребують посиленого догляду. Ухвалення Україною мораторію на експорт необробленої деревини – наслідок політики сусідніх держав, зокрема, до аналогічних обмежувальних заходів вдалися Білорусь і Молдова. Країни Євросоюзу також посилюють правила використання власних лісових ресурсів. Парламент України розраховував на зупинку «сірого» вивозу деревини, що набрав оберті з втратою державою традиційних напрямків експорту – металургійної сировини і продукції. Однак ця заборона виявилася неефективною – стартували незаконні схеми оформлення ділової деревини під виглядом паливної. Збільшилась кількість порушень при вивезенні із приховуванням лісу-кругляка в тих партіях, які відвантажуються легально. Основним адресатом незаконного морського вивезення стала Туреччина, сухопутного – суміжні країни ЄС. Вкрите лісом Закарпаття, маючи спільний кордон з Євросоюзом, стало одним з епіцентрів цієї проблеми. У зв'язку з чим влада регіону ініціювала не тільки жорсткий контроль регіонального експорту, але і екстраординарну міру – блокування перевезень лісу через держкордон України, в тому числі мережею «Укрзалізниця». Судова влада Закарпаття конфіскувала вагони лісу, підготовленого до вивезення в ЄС і оформленого з порушеннями. Резонансними стали випадки блокування тамтешніми громадськими активістами вагонів з деревиною. За їхніми словами, за документами дрова перевозили за ціною 27 євро за метр кубічний, насправді – це деревина, ціна

якої сягає 70 – 100 євро, залежно від якості. Шестиметрові дерева рубають на 2 – 3 частини і оформлюють як дрова. В законодавстві є багато лазівок. Деревообробні компанії легко обходять купу обмежень щодо ваги, якості та довжини лісу.

Сьогодні середня ринкова вартість одного кубометра дуба – від 6 до 11 тисяч гривень. На незаконно зрізане дерево, певна річ, ціна нижча. Тому на деревину без документів попит надзвичайно великий. За оцінками експертів зовнішньоекономічної діяльності на експорт спрямована лівова частка українського лісу. Західні сусіди у такий спосіб зберігають свої насадження. На думку екологів, це добре продумана турбота про власну флору. В Україні ж екологічною складовою нехтують. Державне агентство лісових ресурсів повідомило, що за підсумками 2017 року, обсяг незаконних рубок становив 26 тис. кубічних метрів, кількість випадків – 7 тисяч. Сума заподіяної шкоди – 157,5 млн грн, відшкодовано – 7,6 млн грн або 5%.

І хоча держава намагається боротися з браконьєрськими рубками законним чином, але цього недостатньо, корупції ніхто не скасовував. Більшість українських підприємств цієї галузі не пристосовані до переробки лісоматеріалів, не кажучи вже про повний цикл виробництва. Навіть попри мораторій, такий вид діяльності скидається цілком вигідним для покупців. Для них головне – експортні об'єми, а чи законно це – питання другорядне. Виграють від цього і підприємства: вони не витрачають коштів на обробку, але все одно збувають матеріал.

31.01.18. Правоохоронці відділу «Овруч» Житомирського загону у контрольованому прикордонному районі поблизу села Гусарівка затримали тягач «Урал» з причепом, завантажений близько 20 кубами деревини. Дозвільних документів на її перевезення у водія не було. Вантаж передано співробітникам поліції, куди було направлено повідомлення для внесення в ЄРДР про виявлення ознак кримінального правопорушення за ст.246 КК України «Незаконна порубка лісу».

■ Є ПРОБЛЕМА

Темний

30.03.18. Неподалік населеного пункту Периотравневе, що на Житомирщині, реалізуючи попередньо отриману інформацію від підрозділу внутрішньої та власної безпеки, правоохоронці на ділянці автомобільного шляху сполученням «Виступовичі – Овруч» зупинили автомобіль ЗІЛ-131, вантаж завантажений кругляком сосни. Належних дозвільних документів у водія не було. Вантаж вилучено. За фактом виявлення понад 22 кубометрів лісоматеріалів було проінформовано співробітників поліції.

05.04.18. На околиці села Кам'яне Рокитнівського району, що на Рівненщині, прикордонники Луцького загону затримали вантажний автомобіль «МАЗ» з лісоматеріалами. Водій надав документи на вантаж, однак останній не відповідав заявленому в документах. У товаросупровідній накладній було вказано лісоматеріали хвойної породи 28 м³, а насправді перевозились 14 м³ хвойної (сосна) та 14 м³ листової (береза та осика). Транспортний засіб з деревиною передано представникам поліції для подальшого правового рішення.

21.04.18. Прикордонники відділу «Білопільля» Сумського загону на околиці населеного пункту Степанівка, що на Сумщині, виявили вантажівку «КамАЗ» з маніпулятором та трьох наших співвітчизників, які двома бензопилами незаконно вирубували деревину. Дозвільних документів на право вирубки лісу в них не було. Лісорубів, транспортний засіб та сировину передано поліції для подальших слідчих дій.

24.04.18. Прикордонники відділу «Вороб'ївка» Чернігівського загону під час перевірки оперативної інформації затримали трьох наших співвітчизників. За допомогою бензопил та трактора «ХТЗ» з маніпулятором вони вирубували орієнтовно близько 20 кубометрів лісу, не маючи дозвільних документів. Повідомлено поліцію. Крім того, громадян було притягнуто до адміністративної відповідальності за порушення прикордонного режиму.

25.05.18. Під час санкціонованих обшуків на території приватного господарства фігуранта кримінального провадження, жителя одного з сіл прикордоння Рівненської області, правоохоронці викрили незареєстровану пилораму, на якій незаконно оброблювали деревину. Було вилучено 15 колод дуба та 10 кубометрів обробленого пиломатеріалу.

«СІРІ» РУБКИ

Потяги з українським лісом щодня перетинають державний кордон без сплати належних коштів до державної скарбниці. Знищувати ліс «законно» дозволяє низка схем. В умовах хронічного недофінансування лісгоспи вишукують та використовують усі можливі лазівки в законодавстві, щоб заробити. За даними експертів,

Кубометр деревини коштує середньосвітова ціна обробленої вища – близько 950 у.с.

цілком незаконних рубок в Україні не так багато – близько відсотка. Більшість вирубок – «сірі». Є поняття «сіра деревина», під якою розуміють суміш легально і нелегально придбаної сировини. Багато малих підприємств та ФОП користуються такою деревиною. Частину купують офіційно на аукціонах, щоб отримати сертифікати походження, а решту – у нелегальних заготівельників чи корумпованих лісників. Така практика розповсюджена, передусім, в лісистих областях країни. Там вирубка лісу стала народним бізнесом. Рубки, що здійснюються лісниками, можуть бути на 99% законні. Корінь проблеми не лише у високій корупційній складовій галузі, а й у застарілих нормативах та недосконалому законодавстві. Нормативи містять

ліс

помилки, що завдає шкоди лісу та дозволяє довільно класифікувати деревину. Це, певна річ, створює широкі можливості для тіншового заробітку, при цьому порушення складно довести. Наприклад, якщо факт «перерубу» можна довести підрахунком пеньків, то притягнути до відповідальності за фальсифікацію віку насадження або заниження виходу ділової деревини – майже нереально.

Одна з лазівок для заробітку – санітарні рубки. За процедурою, аби призначити таку вирубку, ділянка має бути обстежена працівниками лісгоспу. Якщо рубка суцільна, територію обстежує лісозахисна станція. Всі вони також нині перебувають на самофінансуванні. За словами активістів, лісгосп платить лісозахисній станції за обстеження хворих ділянок лісу.

коштує 80 – 90 у.о., натомість обробленої деревини значно менше за умовний кубометр.

І, з огляду на нинішню ситуацію, інспектори погоджуються майже на все, що лісгосп пропонує для рубки, бо треба десь брати кошти. Низька зарплата спонукає й лісівників іти на хитрощі. У документах прописується, наприклад, що з ділянки повинно вийти 400 кубів лісу, але за рахунок того, що занижується висота дерева, реально виходить 500 кубів, «зайві» 100 реалізують нелегально.

Найчастіше «сірі» обладки втілюють у життя підприємства, що закуповують за готівку незаконно вирубані ліси у лісгоспах України. Для отримання сертифікатів про походження деревини використовуються корупційні зв'язки. За документами занижується собівартість продукції, її реальна кількість і код товару. Надалі

викрадений ліс експортують європейським компаніям.

Реальну картину того, що насправді відбувається у галузі, оцінити складно, оскільки лісами керує декілька відомств. Держлісагенству належить 73%, решта, 27% лісових масивів, – Міноборони, Мінагрополітики, місцевому самоврядуванню, природним паркам тощо. Через це немає реальних цифр заготівлі деревини у державі.

ОСОБЛИВІ ОБСТАВИНИ

Багато в чому через невиконання умови щодо зняття мораторію на експорт лісу-кругляка в листопаді минулого року Україна втратила третій транш попередньої макрофінансової допомоги ЄС на 600 млн євро. Його надання було призупинено до моменту ухвалення Верховною Радою необхідних законопроектів, що стосуються скасування заборони на експорт лісу-кругляка.

Причина – Євросоюз виступає проти нинішньої заборони на експорт лісу-кругляка, бо вона є обмеженням вільної торгівлі, суперечить міжнародним зобов'язанням в рамках Світової організації торгівлі та Угоди про асоціацію між ЄС та Україною. На думку європейської сторони, прагнення української влади заборонити експорт і встановити контроль за вирубкою лісів та продажем деревини, не мають успіху. У представництві ЄС переконані, що неконтрольоване вивезення деревини триває, але держава не отримує від цього жодних прямих доходів. Безконтрольна вирубка також не припиняється. А це має серйозні екологічні наслідки для України. З цього приводу в ЄС пропонували скасувати заборону на експорт лісу як таку, що не виконала свою основну функцію та запровадити ефективний контроль за продажем деревини і виробити стратегію відновлення лісів. При цьому в Представництві ЄС обіцяли надати всю необхідну для цього допомогу.

У КОЖНОГО – СВІЙ ІНТЕРЕС

Лобіювання ЄС щодо зняття мораторію зумовлене, зокрема, потребами потужної європейської деревопереробної галузі, чий підприємства зосереджені по зовнішньому периметру України, у Польщі, Румунії, Угорщині, Словаччині, а також в Австрії, на транспортній осі Україна – ЄС. У цих країнах існують серйозні законодавчі обмеження на вирубку лісів, що робить експорт вітчизняного лісу особливо актуальним, а проблему його контрабанди – вкрай гострою. Європейському бізнесу вигідніше купувати українську сировину, а не готову продукцію, додана вартість якої вдвіть вища. Кубометр деревини коштує 80 – 90 у.о., натомість середньосвітова ціна обробленої деревини значно вища – близько 950 у.о. за умовний кубометр. До речі, наші сусіди, поляки, які мають з

жити стратегічні вигоди для країни від продовження мораторію. Можливо, це буде певний компроміс з Євросоюзом на кшталт: ми скасовуємо мораторій на експорт необробленої деревини, а ви фінансово допомагаєте нам навести лад у цій сфері – зупинити незаконну торгівлю, створити систему моніторингу, лісового кадастру, інвентаризації лісів і контролю вирубок.

Нещодавно Верховна Рада України підтримала законопроект щодо обмеження використання лісових матеріалів в обсязі 20 млн куб. м на рік. Крім того, він запроваджує суттєве посилення адміністративної та кримінальної відповідальності за нелегальну вирубку лісу і подальше вивезення та зберігання сировини. Контрабанда необробленої деревини згідно із запропонованим законопроектом каратиметься позбавленням

Державне агентство лісових ресурсів повідомило, що за підсумками 2017 року, обсяг незаконних рубок становив 26 тис. кубічних метрів, кількість випадків – 7 тисяч. Сума заподіяної шкоди – 157,5 млн грн, відшкодовано – 7,6 млн грн або 5 %

нами приблизно однакову площу лісів, реалізують виробів із деревини майже на 25 млрд доларів, а ми – лише на 2,5 млрд.

НА ДВОХ СТІЛЬЦЯХ

З огляду на необхідність допомоги від країн ЄС, видаються можливими два шляхи вирішення ситуації щодо мораторію на експорт деревини. Один з них направлений на його збереження, інший – на скасування. Натомість у суспільстві триває дискусія з приводу згаданої умови. Так, одні українці готові погодитися із заборною, бо вона вдихнула нове життя у проблему, яка криється «не на кордоні, а в лісі». І у цьому контексті відтермінування експорту необробленої деревини не вирішить глобальної проблеми вирубки лісів в Україні та є лише інструментом в руках популістів.

Прибічники скасування мораторію стверджують, що заборона експорту лісу не дала істотного економічного ефекту. Призупинка не вберігла українські гаї від варварської вирубки, не перекрив контрабандний вивіз необробленої деревини. А інвестиції в переробку можуть спричинити погіршення екологічної ситуації через зростання попиту на сировину та обсягів вирубки лісу. До того ж збереження мораторію буде сприйнято як порушення Угоди про асоціацію і норм СОТ, що негативно позначиться на іміджі України.

Інші ж стверджують, що за черговий кредит нам доведеться заплатити надто високу ціну. Коментуючи можливість надання Єврокомісією кредиту в обмін на українську деревину, дехто вважає це перетворенням нашої країни на сировинний придаток Європи.

Уряд України проявляє обережність щодо перспективи зняття заборони. Бюджет України хронічно дефіцитний. Отже будь-яка допомога, яка може бути використана для фінансування потреб держави, критично важлива. Гроші потрібні вже зараз, і це може перева-

волі від 3 до 7 років, а повторний злочин – позбавленням волі від 5 до 12 років із конфіскацією майна.

Як зазначив один з авторів законопроекту голова Комітету з питань промислової політики та підприємництва Віктор Галасюк, через контрабанду лісу Україна втратила один мільярд доларів за попередні п'ять років. Одним з ефективних інструментів у захисті лісу стала заборона на експорт лісу-кругляка. «Мораторій, що з 2017 року вже діє на повну, привів до скорочення незаконних вирубок з одного боку, з іншого – дав позитивні економічні ефекти, зокрема, два млрд додаткових інвестицій в галузь, нові робочі місця по всій країні, чотири млрд грн несиловинного експорту, 400 млн грн додаткових податкових платежів до бюджету», – зазначив парламентар.

Втім позитивний ефект міг би бути в разі більшим, якби не контрабанда лісу-кругляка. За словами нардепа, за контрабанду лісу потрібно запровадити кримінальну відповідальність. Наразі діє лише штраф у розмірі близько 5 тисяч гривень. Віктор Галасюк стверджує, що запровадженням мораторію на експорт необробленого лісу Україна не порушила ні своїх зобов'язань, ні міжнародних законів. Мораторій не дискримінує, оскільки рівною мірою поширюється на всі країни. Він має тимчасовий характер, безпосередньо пов'язаний з екологічною загрозою. Це відповідає законодавству щодо можливості країн – членів СОТ зберігати природні ресурси одночасно обмежуючи внутрішнє виробництво або вжиток.

Тож суто економічне питання мораторію на експорт лісу для нашої держави стало політичним. І відповіді на нього можуть бути різні. Що переважить: вдячність Європі за підтримку чи потреба реформ та розвитку власної промисловості, покаже час.

Тетяна ФІЛІПЕНКО

*Вони – герої, ми пам'ятаємо
Ніхто не забутий.
На попіл ніхто не згорів:
Солдатські портрети
на вишитих крилах пливуть.
І доки є пам'ять в людей,
і живуть матері,
Допоки й сфини,
що спіткнулись об кулі, живуть.*
Борис ОЛІЙНИК

■ ПАМ'ЯТІ ПОБРАТИМІВ

Рясний «Град» на світанку

Чотири роки тому російські окупанти підступно обстріляли «Зеленопілля»

**ЗА НЕЗАЛЕЖНІСТЬ НАШОЇ
ВІТЧИЗНИ БОРОЛИСЯ ЧИМАЛО
ПОКОЛІНЬ УКРАЇНЦІВ, ЯКІ
ЗАВЖДИ ПРАГНУЛИ СВОБОДИ
НА СВОЇЙ БОГОМ ДАНІЙ
ЗЕМЛІ. МОЖЛИВО ЧЕРЕЗ ЦЕ
ВОЮВАТИ НАШОМУ НАРОДУ
ДОВОДИЛОСЯ БАГАТО.
МАЄМО РОБИТИ ЦЕ І НИНІ.
А ЩЕ ЯКИХОСЬ П'ЯТЬ РОКІВ
ТОМУ ХТО Б МІГ ПОДУМАТИ,
ЩО ЗАХИЩАТИ СЕБЕ ВІД
ОКУПАНТІВ, ДОВЕДЕТЬСЯ ЗІ
ЗБРОЄЮ В РУКАХ У 21 СТОЛІТТІ.**

ЧОРНА П'ЯТНИЦЯ

Те, що відбувалося в зоні АТО влітку 2014-го, називають не інакше, як фронтом. Так кажуть ті, хто повернувся звідти живим.

Чотири роки тому, в Зеленопіллі – невеличкому селі на Луганщині – розташовувався базовий табір українських силовиків. Їхнім головним завданням було закрити кордон з Російською Федерацією, щоб відрізати сепаратистам канали постачання провізії та боеприпасів й унеможливити прорив бандитських формувань кремлівських найманців углиб української території. Безпосередню службу з охорони та оборони цієї ділянки держрубежу несли бійці тактичного угруповання «Кордон». А прикривали їх підрозділи 24 і 72-ї механізованих бригад та першого батальйону 79-ї аеромобільної бригади Збройних сил України.

На початку липня 2014 року обстановка у районі пункту пропуску «Довжанський» щодня загострювалася. 9 липня ворог у черговий раз застосував по українських захисниках 120-мм міномети та протитанкові керовані ракети. Наступного дня майор Леонід Шіпал разом із військовослужбовцями 24-ї бригади ЗСУ вирушив на двох БМП у розвідку. Проте одна з машин наскочила на фугасний заряд. Троє військових, серед них і Леонід, загинули.

Та тоді ще ніхто не здогадувався, що це буде лише початком кривавої драми «Зеленопілля».

У ніч із 10 на 11 липня російська реактивна артилерія зі своєї території завдала потужного удару по позиціях українських військ. Це було перше масове застосування регулярної армії РФ проти України.

Деяких військовослужбовців урятували земляні укриття, облаштовані напередодні, але не усі змогли діратися до них. Обстріл вівся впродовж тридцяти хвилин, а після нього ще понад годину детонував боекомплект, який був у базовому таборі. Один з танкістів 24-ї бригади врятував групу прикордонників, що намагалися сховатися в окопах від осколків. Солдат під вогнем супротивника вскочив у

кілька днів стан здоров'я воїна погіршився. Павла з колоною ЗСУ відправили до госпіталю, однак це був його останній рейд. Медична колона потрапила у засідку бойовиків та була розбита. Близько 10 діб місце знаходження солдата Лазаренка було невідоме. Пізніше підрозділом ЗСУ в лісостмузі був знайдений труп невідомого чоловіка, на носі якого під джгуттом була записка з часом та датою його накладання та номером телефону старшини мобільної прикордонної застави. Військовослужбовці зателефонували за цим номером і встановили, що тіло загиблого – це солдат Павло Лазаренко.

**Тоді ще ніхто не здогадувався, що це
буде лише початком кривавої драми
«Зеленопілля». Тієї п'ятниці під час
обстрілу прикордонних позицій з
російських «Градів» загинули: начальник
2-ї мотоманевреної групи генерал-
майор (по смертню) Ігор Момот, старший
сержант Олег Глушак та молодші
сержанти Дмитро Сирбу і Вільгельм
Штолцель**

танк і закрив ним окоп із бійцями.

Тієї кривавої п'ятниці під час обстрілу прикордонних позицій з російських «Градів» загинули: начальник 2-ї мотоманевреної групи генерал-майор (по смертню) Ігор Момот, старший сержант Олег Глушак та молодші сержанти Дмитро Сирбу і Вільгельм Штолцель. За деякий час наші хлопці отримали сигнал від побратимів зі ЗСУ, які просили допомоги вивезти поранених зі щойно обстріляного терористами блокпоста поблизу «Довжанського». Намагаючись евакуювати своїм БТР-80 поранених, унаслідок вогню ворожого ПТРК і кулі снайпера, полягли в бою старші сержанти Анатолій Луцко та Василь Поляков.

Цього ж дня отримав осколкове поранення солдат Павло Лазаренко. Від госпіталізації відмовився, але за

Не встигли оговтатися, як 12 липня, на Донеччині не повернулися з бойового виїзду ще двоє наших побратимів: майор Ігор Петрів і прапорщик Павло Дияк. Прикордонники супроводжували на БТР тіло загиблого Ігоря Момота. Під час повернення на місце дислокації за 16 км від населеного пункту Маринівка їхній бронетранспортер підірвався на фугасній міні.

КРОК У БЕЗСМЕРТЯ

Кажуть, герої не вмирають. На жаль, це не зовсім так. Герої – звичайні люди із кісток та плоті. Головна їхня відмінність – це те, що не тіло у них особливе, а душа, яка спонукає до вчинків, що вриваються у пам'ять нащадків. Саме це дарує їм безсмертя. Адже помирає лише той, кого забувають.

14 липня у прикордонному Навчальному центрі в Оршанці проводжали в останню путь легендарного прикордонника Ігоря Момота.

– Все його життя, незважаючи на звання та посади, було пронизане вимогливістю, в першу чергу, до себе. Він не зупинявся на досягнутому. Маючи за плечима величезний досвід міг багато разів полишити службу та зайнятися новими справами, однак він обрав захист Батьківщини.

– Я – солдат. І запах онуч мені кращий за парфуми, – казав Ігор Федорович.

У неповних 49 років він встиг багато чого зробити: розбудував у сучасному вигляді Навчальний центр, посадив у ньому чудовий сад, виростив доньку Марію і дав дорогу у службі тисячі вдячних прикордонників, які сумують за ним, як за рідним. Його присутність на полі бою давала курсантам та офіцерам віру у перемогу.

На честь генерала Момота названо Навчальний центр Держприкордонслужби, вулиці, відкрито пам'ятний музей у приміщенні Черкаської школи № 26, де навчався легендарний офіцер.

7 грудня 2016 року на Кілійському суднобудівно-судноремонтному заводі відбулася церемонія присвоєння імені та урочистий спуск на воду теплохода Українського Дунайського пароплавства «Ігор Момот».

Ті, хто знали генерала, казали: «Справжній Ігор Момот був навіть сильнішим залізного «Ігоря Момота» – в боях на сході він командував 500 прикордонниками, і поки він був живий – жоден з них не загинув».

У мужності немає віку,

У подвигу нема кінця.

Із ними наш народ столикий

Несе історію в палаючих серцях.

Священний мир. Так важко він дається,

Ціною крові і людських життів.

Нехай війна ніколи не озветься

Смертельним сполохом на змученій землі.

Схиляємо голови перед героями, які загинули захищаючи найрідніше – свій дім, родину та усіх українців. Ми не маємо права їх забути – і не забудемо. Вічна їм пам'ять і слава! ■

Владислав ДУБЕНКОВ

■ ІСТОРИЧНА ПРАВДА

«Нації вмирають не від інфаркту...»

155 РОКІВ ТОМУ, НАПРИКІНЦІ ЛИПНЯ 1863 РОКУ, ДО ЦЕНЗУРНИХ КОМІТЕТІВ МІНІСТЕРСТВА ВНУТРІШНІХ СПРАВ РОСІЇ НАДІЙШОВ ТАЄМНИЙ ЦИРКУЛЯР ІЗ ЗАГОЛОВКОМ «ПРО КНИГИ, ЩО ВИДАЮТЬСЯ ДЛЯ НАРОДУ МАЛОРОСІЙСЬКОЮ ГОВІРКОЮ». 18 ЛИПНЯ 1863 РОКУ ЙОГО СХВАЛИВ ІМПЕРАТОР ОЛЕКСАНДР ІІ. ДОКУМЕНТ МІСТИВ ЛИШЕ ЧОТИРИ АБЗАЦИ. ТІЛЬКИ ЧЕРЕЗ 40 РОКІВ ЙОГО ТЕКСТ БУВ ОПУБЛІКОВАНИЙ ПОВНІСТЮ. А В ІСТОРІЮ ВІН УВІЙШОВ ЯК ВАЛУЄВСЬКИЙ ЦИРКУЛЯР.

«ОТДЕЛЬНОСТЬ ЯЗЫКА – ПРИТЯЖАНИЯ НА АВТОНОМИЮ...»

Більшість істориків стверджують, що так званий Валувський циркуляр обов'язково повинен був з'явитися саме в цей історичний період існування Російської імперії. Справа в тому, що на початку 60-х років XIX століття помітно активізувався український національний рух, основною рушійною силою якого стали так звані Громади. З'явився перший український часопис «Основа», граматика української мови поступово почала проникати у шкільництво. І такий хід справ занепокоїв представників російських імперських структур. Адже у їхній пам'яті були свіжі спогади про польське Січневе повстання 1863 року, спрямоване проти російського самодержавства.

От саме в цей час відставний інспектор Ніжинського ліцею Пилип Морачевський звернувся до синоду Російської православної церкви з пропозицією, щоб йому дозволили опублікувати чотири новозавітні Євангелія, перекладені українською мовою. Перед цим, у 1862 році, з'явилася перша публікація перекладу Нового Заповіту російською мовою. Не виключено, що саме ця публікація підштовхнула Морачевського звернутися до Синоду, щоб йому також дозволили надрукувати Євангелія, але українською мовою.

І нічого дивного у цьому проханні, як на сьогоднішній день, не було. Однак тоді це звернення закрутило безжалісний маховик імперської машини. До царської охоранки, так званого III Отделенія, невлаштовані аноніми, представники «київського духовенства», написали гнівного листа, де вели мову про... небезпеку оприлюднення такого перекладу. «Считаем излишним доказывать и то, что, допустив нелогичный и затейливый перевод Святого Писания на то наречие русское, которое по своему складу менее всего заслуживает это предпочтение, Святой Синод допустит историческую ошибку...»

Далі – більше. До шефа жандармів князя Долгорукого з цього ж питання особисто звернувся київський генерал-губернатор Микола Анненков. Наведемо цікавий фрагмент з його листа: «Добившись же перевода на малороссийское наречие Священного Писания, сторонники малороссийской партии достигнут, так сказать, признания самостоятельности малороссийского языка, и тогда, конечно, на этом не останутся и, опираясь на отдельность языка, станут заявлять притязания на автономию Малороссии». Сказано відверто й історично завбачливо.

БОРотьба за Україну – Питання життєздатності імперії

Необхідно відмітити, що текст циркуляра не був оригінальним чиновницьким витвором. Він узагальнював велику кількість донесень, які з початку 1860-х років надходили з Києва до Петербурга. Ключові фрази Валувського циркуляра були запозичені без змін з листа від 27 червня 1863 року голови Київського цензурного комітету Ореста Новицького до того ж Валувєва. У листі йшлося про те, що «ніякої окремої малоросійської мови не було, немає і не може бути, і що їхнє нареччя, яким користується простолюди, є та сама російська мова, тільки зіпсована впливом на неї Польщі».

До речі, творці циркуляра не приховували, що головним для них є польське питання. Поляки на той час були першими в ієрархії ворогів імперії. А відтак йшлося про загрозу використання ними українського руху для відновлення Речі Посполитої.

Крім того, 1 травня 1863 року повновладним диктатором Польщі призначають Михайла Муравйова, прозваного за жорстокість «вішателем». Ідеологи слов'янофільства співали Муравйову осанну як рятівникові «єдиної і неділимої» держави. Відомий російський письменник і публіцист Олександр Герцен, характеризуючи ці

настрої співвітчизників, назвав їхнє загальне очманіння «патриотическим сифилисом».

РУПОР МОСКОВСЬКОЇ ПРОПАГАНДИ

У цьому контексті слід згадати позицію офіційних друкованих видань Російської імперії. Виданню циркуляра передувала пропагандистська «хвиля» гострої критики у пресі, розгорнута прихильниками єдності всеросійського простору і противниками розвитку окремої української ідентичності. Головним рупором антиукраїнської інформаційної кампанії був Михайл Катков, редактор газети «Московские ведомости». Вістря критики, яка межувала з відвертим цькуванням і провокацією, було спрямоване проти історика Миколи Костомарова, ініціатора збору коштів для видання літератури для народу.

Своєрідну крапку в цьому питанні поставив все той же Валувєв. У липні 1863 року він запросив Миколу Костомарова на аудієнцію. Після неї міністр зробив у своєму щоденнику запис: «Он (Костомаров) был сильно озадаченный приостановлением популярных изданий на хохольском наречии, но я прямо и категорически объявил ему, что принятая мною мера останется в силе».

«АНТРАКТ» УКРАЇНОФІЛЬСТВА

Валувський циркуляр не просто зберіг свою силу протягом тривалого часу, але й фактично окреслив підхід владних імперських структур до так званого українського питання. Крім того, ця тема набула подальшого розвитку в Емському указі від 30 травня 1876 року. Документ забороняв видавати і ввозити з-за кордону українські книги, влаштовувати театральні вистави та викладати у школах українською мовою. Справа дійшла навіть до заборони друку україномовних текстів до нот. Як результат, якщо 1862 року в Російській імперії вийшло з друку 40 українських книг, то впродовж 1863 – 15 книжок, 1864 – 12, 1865 – 5, 1866 – жодного видання. Наступні три

роки – лише по дві книги щороку. У цьому сенсі набув популярності вислів Михайла Драгоманова про «антракт» в історії українофільства.

РЕВОЛЮЦІЯ – ПОШТОВХ ДО ЗМІН

Початок XX століття для Російської імперії видався буремним. У 1905 році грянула перша російська революція, що поклала початок багатьом політичним змінам. Так, Російська академія наук надіслала урядові доповідь, де стверджувалося, що українська мова є самостійною слов'янською мовою, і рекомендувалося відмінити деякі антиукраїнські акти. В першу чергу, це стосувалося Валувського циркуляра 1863 року та Емського указу 1876 року.

Настала відлига. Наприкінці 1905 року почали з'являтися українські періодичні видання. У 1906 році у Києві, Харкові, Одесі, Катеринославі, Лубнах та інших містах України, а також у Петербурзі та Москві відновили друк 18 українських газет і журналів. Разом з тим, ні Валувський циркуляр, ані Емський указ формально ніколи не були скасовані.

«ЯЗИК» ЯК ШИРМА

Питання пов'язане з українською мовою отримало своє продовження вже у новітній історії нашої держави. Однак рамки цієї теми було значно розширені. І не в мирну, а в кроваву сторону. Видумавши тезу про захист так званого «русскоязычного населения», Росія почала гібридну війну. «Мы были вынуждены защищать русскоязычное население на Донбассе, вынуждены были отреагировать на стремление людей, которые живут в Крыму, вернуться в состав РФ, – такі коментарі дав Президент Росії Володимир Путін на одній з прес-конференцій.

Що таке «русскоязычное население», і як з'явився цей російський штамп, ґрунтовно пояснив директор Інституту української мови НАН України Павло Гриценко у Конституційному суді наприкінці 2016 року. Найвища судова інстанція саме тоді розглядала конституційність скандального Закону «Про засади державної мовної політики». За словами Гриценка, для України мовна проблема є штучно видуманою. Поняття «русскоязычное население», вперше використав у 1989 році колишній міністр СРСР Андрій Козирев. «Цей термін виріс з надр КПРС та КГБ, які бачили, що Радянський Союз на грані розвалу і треба шукати зачіпки, щоб якось втримати його», – заявив на засіданні директор Інституту української мови.

Зробивши невеличкий екскурс в історію мовного питання легко дійти висновку, що ця проблема штучно нав'язана. Як влучно підмітила українська видатна письменниця та поетеса Ліна Костенко, «нації вмирають не від інфаркту. Спочатку їм відбирають мову!»

Підготував Андрій КУЧЕРОВ

■ ЗМАГАННЯ

Сильні духом, міцні тілом!

У НАЦІОНАЛЬНІЙ АКАДЕМІЇ ДЕРЖПРИКОРДОНСЛУЖБИ ІМЕНІ БОГДАНА ХМЕЛЬНИЦЬКОГО ЗАВЕРШИЛИСЯ ЗМАГАННЯ З УНІВЕРСАЛЬНОГО БОЮ, ЯКІ ПРОХОДИЛИ В РАМКАХ ВІДОМЧОГО ЧЕМПІОНАТУ.

Першість з такого виду спорту Державна прикордонна служба проводить не вперше. Універсальний бій, це комплексний вид спорту, що містить в собі подолання смуги перешкод, стрільбу і рукопашний бій. У змаганнях, які тривали чотири дні, брали участь більше 100 спортсменів, серед яких 12 майстрів спорту України, в

тому числі міжнародного класу, та 11 кандидатів у майстри спорту і спортсменів першого спортивного розряду. Крім того, серед учасників чемпіонату 48 військовослужбовців, брали участь у бойових діях на сході України.

– Саме героїзм цих людей під час виконання бойових завдань є прикладом самовідданого служіння Батьківщині та українському народові, вірності обов'язку, непереборної стійкості в ім'я миру в нашій державі, в ім'я збереження цілісності України, – відмітив ректор Національної академії генерал-майор Олег Шинкарук, звертаючись до учасників чемпіонату.

Необхідно відмітити, що на кожному етапі між учасниками змагань точилася запекла боротьба і досвідченим суддям було нелегко оцінювати результати спортсменів-прикордонників. Разом з тим, у загальнокомандному заліку першості в трьох групах перші місця виборили команди Національної академії, Чернівецького та Ізмаїльського загонів.

В особистому заліку у категоріях до 65 кг, 70, 75, 85 та 90 кг чемпіонами стали представники Національної академії – відповідно Дмитро Мінеско,

Євген Хотінь, Антон Вініченко, Максим Шубніков та Руслан Дятков.

В категорії 80 кг переможцем став представник Чернівецького прикордонного загону Олександр Кисилиця, а у ваговій категорії понад 90 кг – Андрій Кузьма з Подільського прикордонного загону.

Підбиваючи підсумок турніру, ректор вишу подякував усім учасниками за високі результати, продемонстровані впродовж змагань, і висловив переконання, що найголовніші перемоги у кожного з них попереду. – Такі заходи серед прикордонників є традиційними, їх рівень постійно зростає, а дух суперництва змушує покращувати свої показники та працювати над власним фізичним розвитком, – підкреслив генерал-майор Олег Шинкарук.

А підвів своєрідну фінішну рису першості очільник спортивного комітету Державної прикордонної служби Микола Подоляк: «За всіх часів саме здорові духом і тілом люди склали опору суспільства, адже спорт не тільки дає здоров'я, він загартовує характер і волю», – зазначив він. ■

Володимир ЗАХАРЧУК

■ ЦЕЙ ДЕНЬ В ІСТОРІЇ

1728 – Данський морський офіцер на російській військово-морській службі Вітус Беринг вирушив у плавання з Камчатки на північ для відкриття протоки між Америкою та Азією.

1772 – Англійський мореплавець Джеймс Кук почав перше в історії навколосвітнє плавання із заходу на схід.

1841 – Укладення конвенції між Росією, Англією, Францією, Пруссією і Туреччиною про заборону військовим суднам іноземних держав входити в протоки Босфор і Дарданелли.

1897 – Гульєльмо Марконі отримав патент на радіо.

1920 – Створено товариство Червоного Хреста України.

1944 – Радянські війська почали Львівсько-Сандомирську наступальну операцію.

1985 – На змаганнях у Парижі Сергій Бубка першим у світі подолав у стрибках із жердиною висоту 6 метрів.

■ Народилися

1910 – Петро Степанович Непорожній, український радянський енергетик і вчений, міністр енергетики СРСР з 1962 по 1985.

1923 – Михайло Пуговкін, радянський комедійний актор.

1940 – Іван Григорович Сокульський, український поет, правозахисник.

1942 – Гаррісон Форд, американський актор.

1944 – Ерне Рубік, угорський винахідник; найвідоміший винахід – кубик Рубіка.

1976 – Олег Сенцов, український режисер, незаконно утримується у Росії.

■ Померли

1762 – Джеймс Бредлі, англійський астроном.

1951 – Арнольд Шенберг, австрійський композитор-модерніст.

1974 – Патрік Блекетт, політик, англійський фізик, лауреат Нобелівської премії з фізики (1948).

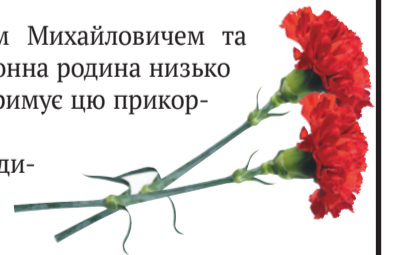
■ ВІЧНА ПАМ'ЯТЬ

Колегія та весь особовий склад Адміністрації Державної прикордонної служби України висловлює глибокі співчуття сім'ї директора Департаменту організаційно-адміністративної роботи та аналітичного забезпечення генерал-майора Барана Л. М. з приводу тяжкої, непоправимої втрати – трагічної загибелі сина **ВОЛОДИМИРА**.

Важко знайти такі слова, які б змогли зменшити біль у серці батьків. Болісно усвідомлювати, що так трагічно обірвалося життя люблячого сина, чуйної, доброзичливої молоді людини.

Разом з батьками Леонідом Михайловичем та Ольгою Сергіївною вся прикордонна родина низько схиляє голову у скорботі та підтримує цю прикордонну сім'ю у їхньому горі.

Вічна пам'ять синові Володимирі та нехай земля йому буде пухом.

■ ОГолошення

Втрачене спеціальне посвідчення серії ОСН№001130, видане Північним регіональним управлінням Держприкордонслужби України 13.03.2017 на ім'я підполковника Ковалю Михайла Леонідовича, вважати недійсним.

Засновник:
Адміністрація
Державної
прикордонної
служби України

ПРИКОРДОННИК
України
Свідоцтво про реєстрацію:
КВ № 8071 (28.10.2003 р.)
Передплатний індекс:
61023

Головний редактор
Микола ЗОРИК

Літературний редактор
Василь КЛИМЕНКО

Черговий по номеру
Владислав ДУБЕНКО

Тижневик надруковано у друкарні ТОВ «Мега-Поліграф»
Адреса: м. Київ, вул. М. Вовчка, 12/14. Тел.: 581-68-15

Замовлення: 63147
Наклад: 4000 прим.

З питань розміщення реклами звертатися у Головний центр стратегічних комунікацій ДПСУ за тел.: (044) 239-84-75

Відповідальність за достовірність фактів, цитат, власних назв та інших відомостей несуть автори публікацій, а рекламної інформації – рекламодавець. Редакція не листується з читачами. Редакція може не поділяти точку зору автора. Рукописи не повертаються і не рецензуються. Редакція залишає за собою право редагувати матеріали. При використанні наших публікацій посилання на газету обов'язкове.

Наша адреса:

02099, м. Київ,
вул. Ялтинська, 11

Тел./факс:

566-43-30 (багатоканальний)

E-mail: redactor@dpsu.gov.ua
kordo@ukr.net

Видається
з липня 1943 року